

RENDŐRSÉGI MAGAZIN 297^{FT}

HELYSZÍN

26. oldal

ALAPÍTVÁ 1869. Új folyam, XXX. évfolyam, 45. szám, 2021. november 10.

14-15. oldal

MEGBÍZNAK BENNÜNK

ÚJ FLOTTA

6-7. oldal

36-37. oldal

ZSARUCSALÁD

43. oldal

TESTÉVEL ÓVTA A KISLÁNYT

DETEKTÍVEK UTÁN NYOMOZ

OKTÓBER 1-ÉTŐL – 35 ÉV 9 HÓNAP SZOLGÁLAT UTÁN, SAJÁT KÉRÉSÉRE – NYUGDÍJ ELŐTTI RENDELKEZÉSI ÁLLOMÁNYBA HELYEZTÉK. MILYEN ÚT VEZETETT A DUNAÚJVÁROSI RENDŐRKAPITÁNYSÁGTÓL A BELÜGYMINISZTERIUMIG? MI IS AZ A DETEKTÍVTESTÜLET? ERRŐL BESZÉLTÜNK SZOMOR SÁNDOR EZREDESSSEL, AKIRŐL MÉG KIDERÜLT, HOGY IMÁD FŐZNI, ÉS SZERETI A ROCKZENÉT IS.

Nyomozóként szerelt fel a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság bűnügyi osztályára 1986-ban, de korábban egészen más vonalon indult el. Általános iskolában a történelem, az irodalom és a rajz érdekelt. Az apja több évtizeden keresztül a Dunai Vasműben normatechnológusként tevékenykedett. Tetszett neki is az a precizitás, kreativitás, ami a műszaki munkához kell. Ez a két jellemvonás végigkísérte egész életét. 1983-ban végzett gépész-karbantartó üzemmérnöként a Dunaújvárosi Főiskolán. Mivel nem volt „előfelvételis”, bevonultatták katonának. Három hónapot Körmenden, 15-öt Szombathelyen töltött el a határőrségnél.

Az egyenruha vonzotta, vagy valami más?

– Nem mondanám, hogy az egyenruha bármikor is vonzott volna. Eleve a habitusom is egészen más. De tetszett, amit a

nyomozóktól láttam, amikor a sorkatonai szolgálat idején néhányszor kimentünk „segíteni” a szombathelyi bűnügyeseknek. Nem mellékesen Dunaújvárosban ismert Sipos Gyula, aki vezérőrnagyként tavaly ment nyugdíjba mint Zala megyei rendőrfőkapitány. Ő rendszeresen próbált rábeszélni, hogy menjek rendőrnek. Akkor a városi bűnügyi osztályon dolgozott. Addig rágta a fülem, míg kötélnek álltam, és elszegődtem egy év próbaidőre. Bejött, úgyhogy 35 év 9 hónapig maradtam.

Nem a ruha vonzotta.

– Valóban így van. A rendszerváltás előtt

már nem kellett pártagnak lenni, és a nyomozók egy része nem viselt egyenruhát. Ez nagyon tetszett. Tíz évet töltöttem a dunaújvárosi kapitányságon, öt évig vizsgálati osztályvezető voltam. Átkerültem Budapestre, a Gyorskocsi utcába vagyonvédelmi csoportvezetőnek, majd egy évvel később osztályvezetőnek neveztek ki. Akkoriban indult Dunaújvárosban a magán-vagyonvédelmi szektor kialakítása és ezzel együtt a képzés. Ez általában 300 órás tanfolyam volt, abból 90 jogi ismeretekkel. Ezt oktattam én. Ez idő tájt keresett meg Kovács Lajos, „a legenda”, hogy érdekelne-e egy állás az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Főigazgatóságán. Kicsit gondolkodtam rajta, mert nem akartam, hogy „nagy legyen rám a kabát”. Végül elvállaltam. 2007 nyaráig ott is maradtam, előbb vagyonvédelmi osztály-, majd bűnügyi osztályvezetőként.

Aztán egy még nagyobb kihívás miatt váltott...

– 2008-ban létrejött a Független Rendészeti Panasztestület, egy öt főből álló, az Országgyűlés által választott testület. A rendőri intézkedések törvényességét vizsgálta. Az általa az ORFK vezetőjének küldött állásfoglalások alapján hat év, három főkapitány időszaka alatt több mint 650 ügyet készítettünk elő munkatársaimmal vezetői döntésre. Érdekes volt, tulajdonképpen egy mini nyomozás. Fontos célt tűzött ki a rendőri vezetés: a hibákat el kell ismerni, legyen az bármilyen

jellegű, de a szükséges és arányos, jogszereű és szakmailag támadhatatlan intézkedéseket a jog minden eszközével meg kell védeni. 2014-ben éreztem úgy, hogy megtettünk mindent, amit lehetett. Emberpróbáló hat év volt, de megérte. Előttem, előttünk senki nem csinálta ezt. Így utólag egyértelműen megállapítható, ez egy sikeres, szemléletformáló útkeresés volt a jogvédők és a rendészet részéről is.

Ekkor következett a Belügyminisztérium.

– Igen. Pont akkor alakult meg a Rendészeti Államtitkárság. Az ő kérésük volt, hogy egy olyan embert szeretnének, aki képviselné a rendőrséget szakmai szempontból, és az sem baj, ha szakvizsgázott jogász. Papp Károly akkori országos rendőrfőkapitány nekem ajánlotta fel a megtisztelő lehetőséget. Végül hét évig dolgoztam ebben a beosztásban.

Úgy érzem, általában jó döntéseket hozott.

– Sokszor kérdezik, hogy mi volt a legjobb szakmai döntésem. Azt szoktam rá válaszolni, hogy az egyik, amikor 39 évesen jelentkeztem a jogi egyetemre. A Pécsi Tudományegyetem hallgatójaként eltöltött évek életem egyik leginspirálóbb időszakának bizonyultak. Pedig kemény volt például egy szigorlat római jogból. A másik pedig, hogy 2014-ben elfogadtam a belügyminisztériumi felkérést.

A falakat nézve otthonában azt látom, hogy az

elődök szakmai tisztelete mellett focirajongó, és a Barcelonát szereti. És zenerajongó is.

– ...meg a Bayern Münchent, a Liverpoolt és a Juventust. Zenében pedig a hard rock és a magyar alternatív zene dobogós. Utoljára a nyáron Kontroll Csoport–Sziámi-koncerten voltam, de például egy Scorpions-koncertért egészen Ljubljánáig autóztam nem oly régen. Voltam Bécsben AC/DC-koncerten, a Guns N' Rosesért pedig egészen Berlinig utaztam. Mondjuk, eleve szeretek „csavarogni”, 21 európai országban jártam eddig.

Főzni is szeret. A barátai ódákat zengenek a főztjéről.

– Szeretem a jó ételeket. A közel 2500 kötetes gyűjteményemben van is pár különleges szakácskönyv.

A könyvtárszoba sem szokványos.

– Hát nem. Körben polcok, rajta rendezve, tematika szerint a könyvek. Ott detektívregények, amott jogi könyvek, a bal szélén szakácskönyvek. A szoba közepén pedig szobakerékpár, mellette talpas bokszkörte, felülőpad. Bár most nem annyira látszik, de rendszeresen szoktam edzeni is.

Ha már a könyvek szóba kerültek, nem kis munkával készített egy különleges kiadványt.

– Mindig is érdekelt a múlt, hogy honnan indult a hazai rendőrség. Most épp aktuális is, mert

tavaly volt százéves a rendőrség, idén pedig 140 éves a Budapesti Rendőr-főkapitányság. Hogy-hogy negyven évvel idősebb? 1881-ben megszületett az „első rendőrségi törvény”, amely már államrendőrségről beszélt. Budapest székesfővárosnak volt először államilag fenntartott rendőrsége. Majd 1886-ban ennek „kebelében” létrejött a Detektívtestület, az első állami, civil ruhás nyomozóalakulat. Egészen 1945-ig működhetett. Akkor verték szét a testületet, a detektíveket leszerelték, családostul kitelepítették, szétszórta az országban. Gyűjtöm azokat a könyveket, amelyek erről az időszakról szólnak. Szimpatikusnak véltem, hogy 1926-ban megjelent egy album, amelyben – színesítve a szakmai írásokat – híres írók bűnügyi tárgyú novellái is helyet kaptak. Így jött az ötlet, hogy csinálni kéne újra egy ilyet. Végül 2011-ben a szerkesztésben és jó néhány saját „szösszenettel” meg is jelent 1001 számozott példánnyal a Jubileumi Emlékalbum a 125 éve alakult Budapesti Detektívtestület tiszteletére című könyv, ami hiánypótló alkotásként gyorsan el is fogyott. Néhol még lehet találkozni vele antikváriumokban, de pont felvetődött, hogy ismét ki kéne adni.

De van egy újabb projekt is, amin már szintén dolgozik egy ideje, ez pedig egy honlap.

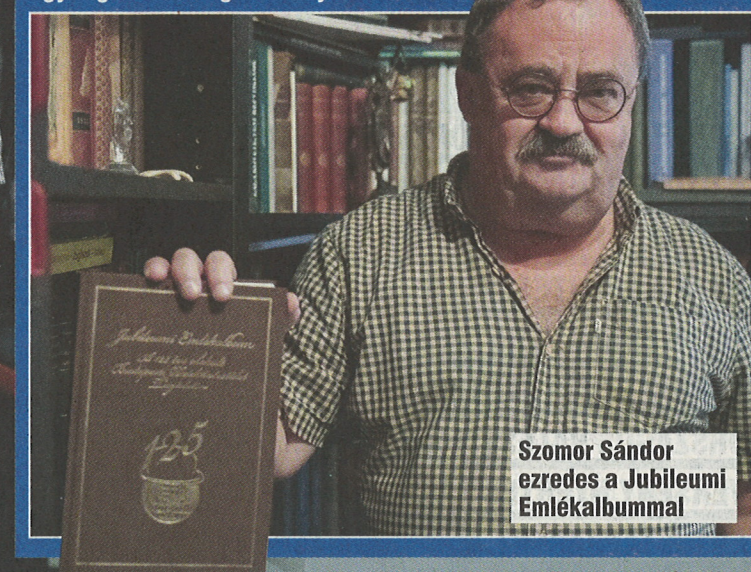
– Így van, ez a detektiv-tortenelem.hu ismeretterjesztő weboldalam. Lassan már 3000 dokumentum van feltöltve, és folyamatosan frissítem. A Detektívtestületről szóló könyvhöz gyűjtött kutatási anyagokat, illetve az azóta talált információkat töltöm fel. Jelenleg már több mint 180 személyről, köztük volt budapesti detektívekről található adat. Cikkekről, az életútjukról. Események, bűnesetek, épületek, detektívtörténelem, szakirodalom. Az egész rendőrség szerkezetét és a fontosabb személyek nevét is ki lehet kutatni. Ha valaki nem akar semmiről lemaradni, az akár a hírlevélre is feliratkozhat. Sőt, lehet üzenetet is küldeni. Ez azért fontos, mert ha bárkinek van története, dokumentuma, esetleg rokona volt valamilyik szereplő, akkor fel tudja venni velem a kapcsolatot. Volt már egyébként jelentkező, aki jelezte, hogy a dédnagyapja detektívfőnök volt. Most, hogy életem egy új szakasza veszi kezdetét, remélem, lesz rá időm, hogy még több dokumentumot feltöltsék a honlapra. Azt egyébként tudta, hogy negyedszázadon át Blaha Lujzának, a nemzet csalogányának a férje báró Splényi Ödön, az első detektívfőnök volt?

MÁTYÁSI GYÖRGY

FOTÓ: BÉRES ATTILA

Egy régi detektívigazolvány

Szomor Sándor ezredes a Jubileumi Emlékalbummal